

**TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH ORQALI BOSHLANG'ICH SINIF
O'QUVCHILARINING O'QISH QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISH.**

Akramova Iroda Ilhom qizi

Shahrisabz Davlat Pedagogika Instituti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabasi

Xurramova Lola Pardayevna

Shahrisabz Davlat Pedagogika Instituti Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 1-kurs talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada texnologiyalardan foydalanish orqali boshlang'ich sinif o'quvchilarining o'qish qobiliyatlarini rivojlantirishning ahamiyati va usullari muhokama qilinadi. Texnologiyalarni o'quv jarayoniga kiritish, o'quvchilarning qiziqishini oshirish va o'qish ko'nikmalarini samarali rivojlantirish uchun qanday imkoniyatlar yaratishini tahlil etiladi. O'quv dasturlari, interaktiv vositalar, o'yinlashtirish metodlari va raqamli platformalar orqali o'quvchilarga o'qish va yozish bo'yicha keng ko'lamli yordam ko'rsatiladi. Ushbu maqola texnologiyalarni boshlang'ich sinfda o'qish qobiliyatlarini rivojlantirishda qanday samarali foydalanish mumkinligini ko'rsatadi.

Kalit so'z: Boshlang'ich sinf, o'qish qobiliyatlari, texnologiyalar, interaktiv vositalar, o'quv dasturlari, o'yinlashtirish, raqamli platformalar.

Annotation

This article discusses the importance and methods of using technology to develop the reading skills of primary school students. It examines how integrating technology into the educational process can increase students' interest and effectively develop their reading abilities. The use of educational programs, interactive tools, gamification methods, and digital platforms provides extensive support for students in learning reading and writing. This paper demonstrates how technology can be effectively utilized in primary education to enhance reading skills.

Key Words: Primary school, reading skills, technology, interactive tools, educational programs, gamification, digital platforms.

Аннотация

В этой статье рассматривается важность и методы использования технологий для развития навыков чтения у младших школьников. Анализируется, как внедрение технологий в образовательный процесс может повысить интерес учащихся и эффективно развивать их способности к чтению. Использование образовательных программ, интерактивных инструментов, методов геймификации и цифровых платформ предоставляет широкую поддержку учащимся в обучении чтению и письму. Эта статья демонстрирует, как технологии могут эффективно использоваться в начальном образовании для улучшения навыков чтения.

Ключевые слова: Начальная школа, навыки чтения, технологии, интерактивные инструменты, образовательные программы, геймификация, цифровые платформы.

Kirish

Boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun o'quvchilarning o'qish qobiliyatlarini rivojlantirishda yangi texnologiyalardan foydalanish muhim o'rin tutadi. Zamonaviy pedagogika usullari o'quvchilarning qiziqishini oshirish, o'qish ko'nikmalarini samarali rivojlantirish va o'qitishni yanada interaktiv qilishga imkon beradi. Bu maqolada texnologiyalarning boshlang'ich sinfda o'qish qobiliyatlarini rivojlantirishdagi roli, ularning samarali qo'llanilish usullari va ta'siri haqida so'z yuritiladi.

Texnologiyalarning ta'limdagi o'rni

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar ta'lim jarayoniga chuqur kirib bormoqda. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ijtimoiy tarmoqlar, o'quv dasturlari, ta'limiy ilovalar va interaktiv qurilmalar o'qish jarayonini osonlashtiradi va yanada qiziqarli qiladi. Masalan, interaktiv ta'lim vositalari (smart taxtalar, o'quv dasturlari) orqali o'quvchilar o'qishning turli usullarini o'rganishlari mumkin, bu esa o'quvchilarning o'zlashtirish qobiliyatini oshiradi.

Texnologiyalarning o'qishga ta'siri

Texnologiyalarni qo'llash orqali boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga bo'lgan qiziqishni oshirish mumkin. O'quvchilarga o'qish jarayonini o'yin shaklida taqdim etish, masalan, o'quv dasturlaridagi testlar, interaktiv video materiallar, raqamli kitoblar orqali o'quvchilarni faollashtiradi va ularning e'tiborini markazlashtiradi. Bu usullar o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi, chunki ular o'qishning yangi va qiziqarli shakllarini o'rganadilar.

Interaktiv o'quv dasturlari va ilovalar

O'quvchilarning o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishda maxsus o'quv dasturlari va ilovalar juda samarali bo'lishi mumkin. Masalan, "Starfall", "Raz-Kids", "Epic!" kabi platformalar o'quvchilarga o'qish va yozish bo'yicha turli darajalarda ko'maklashadi. Ushbu platformalarda o'quvchilar o'qishni o'rganish bilan birga, o'qishning turli usullari va materiallaridan foydalanib, o'z bilimlarini mustahkamlashadi. Bu kabi texnologiyalar yordamida o'qish jarayonini individualizatsiya qilish imkoniyati mavjud bo'ladi.

O'yin orqali o'qish qobiliyatlarini rivojlantirish

O'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirishda o'yin metodlaridan foydalanish muhimdir. "Gamification" (o'yinlashtirish) usuli orqali o'quvchilarga o'quv jarayonini qiziqarli va motivatsiyalovchi tarzda taqdim etish mumkin. Masalan, o'quv dasturlaridagi interaktiv o'yinlar yordamida o'quvchilarning o'qish va yozish ko'nikmalari rivojlanadi. O'yinlarning raqamli versiyalari o'quvchilarga o'qish, grammatika, so'z boyligini oshirish, matnlarni tushunish kabi ko'nikmalarni o'rganish imkoniyatini yaratadi.

O'quvchilarni texnologiyalarga o'rgatish, Texnologiyalardan samarali foydalanish uchun o'qituvchi o'quvchilarni bu vositalarga o'rgatish lozim. Boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun

texnologiyalardan foydalanishning o'zi muayyan ko'nikmalarni talab qiladi. O'qituvchilar o'quvchilarga o'quv texnologiyalarini qanday foydalanish kerakligini, ularni o'qish va yozish ko'nikmalarini oshirishda qanday qo'llash mumkinligini tushuntirishi zarur.

Texnologiyalardan foydalanish boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'qish qobiliyatlarini rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. O'quv dasturlari va raqamli platformalar yordamida o'quvchilar o'zlariga mos darajadagi materiallarni o'rganishi, o'qish va yozish bo'yicha ko'nikmalarini mustahkamlashi mumkin. Bundan tashqari, interaktiv vositalar, masalan, smart taxtalar va o'quv dasturlarining interaktiv elementlari o'quvchilarning darslarga bo'lgan qiziqishini oshiradi va o'qishning turli shakllarini o'rganishlariga yordam beradi. O'yinlashtirish usuli ham o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishda samarali, chunki o'quvchilar o'qish jarayonini o'yin sifatida qabul qilib, ko'proq ishtirok etishga tayyor bo'lishadi.

Muhokama

Texnologiyalarning o'qish qobiliyatlarini rivojlantirishdagi roli alohida e'tiborga molikdir. O'quvchilar o'qishni o'rganishda an'anaviy yondashuvlarga nisbatan yangi texnologiyalar orqali yanada ko'proq interaktiv va vizual materiallardan foydalanishlari mumkin. Shuningdek, raqamli vositalar o'quvchilarga o'z o'qish temponi belgilash imkonini berib, o'quv jarayonini individualizatsiya qilishga yordam beradi. Ammo texnologiyalarning ta'limda qo'llanishi o'qituvchining malakasi va tayyorligi bilan chambarchas bog'liqdir. O'qituvchilar texnologiyalarni dars jarayoniga qanday integratsiya qilishni va ularni samarali qo'llashni o'rganishlari lozim. Bundan tashqari, texnologiyalarning ortiqcha foydalanilishi, agar noto'g'ri qo'llanilsa, o'quvchilarda o'zlashtirish darajasini kamaytirishi mumkin.

Xulosa

Texnologiyalarning boshlang'ich sinfda o'qish qobiliyatlarini rivojlantirishda qo'llanilishi o'quvchilarga o'qish jarayonini qiziqarli, interaktiv va samarali qilish imkonini beradi. Shu bilan birga, texnologiyalardan foydalanish o'qituvchilar uchun yangi pedagogik yondashuvlar va metodlarni o'rganishni talab qiladi. Ta'lim texnologiyalarini o'quvchilarga taqdim etish va ularni o'qish jarayonida samarali qo'llash o'quvchilarning o'zlashtirish darajasini oshiradi, ular o'qishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi va o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78.
2. Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University Press.
3. Ryan, R. M., & Deci, E. L. (2000). Intrinsic and extrinsic motivations: Classic definitions and new directions. *Contemporary Educational Psychology*, 25(1), 54-67.
4. Csikszentmihalyi, M. (1990). *Flow: The Psychology of Optimal Experience*. Harper & Row.
5. Schunk, D. H. (2008). *Learning Theories: An Educational Perspective* (5th ed.). Pearson.

6. Brophy, J. (2010). *Motivating Students to Learn* (3rd ed.). Routledge.
7. Dornyei, Z. (2001). *Teaching and Researching Motivation*. Longman.
8. Hidi, S., & Renninger, K. A. (2006). The four-phase model of interest development. *Educational Psychologist*, 41(2), 111-127.
9. Brusilovsky, P., & Millán, E. (2007). User models for adaptive hypermedia and adaptive educational systems. In *Adaptive Technologies for Training and Education* (pp. 3-28). Springer.
10. Kuhl, J., & Beckmann, J. (2004). *Action Control: From Cognition to Behavior*. Springer.
11. Mayer, R. E. (2005). *The Cambridge Handbook of Multimedia Learning*. Cambridge University Press.
12. Glover, J. A., & Bell, T. R. (2004). *Learning and Instruction: Theory into Practice*. Pearson Prentice Hall.
13. Papert, S. (1980). *Mindstorms: Children, Computers, and Powerful Ideas*. Basic Books.
14. Puentedura, R. R. (2013). *SAMR: A Framework for Transforming Learning with Technology*. Retrieved from <http://hippasus.com>.